

PROPRIETAR-DIRECTOR

Dr. AUGUSTIN POPA

Redacția și administrația
BLAJ, JUD. TÂRNAVA MICĂ

INSERATE:

conform regulamen. de ap-
licare a tarifului comer-
cial, categoria V.

Unitatea

REDACTOR

Prof. DUMITRU NEDA

Foaie înscrisă în Registrul de
publicații al Trib. Târnava-Mică
sub Nr. 2-1938.

ABONAMENTE

Pe un an . . . 200 Lei
Pe 6 luni . . . 100 Lei
Pentru străinătate 400 Lei

Foaie bisericească — Apare în fiecare Sâmbătă

Clipe de întunec

(+). Prorocul Ilie Tesviteanul a fost bărbat strașnic în faptă și cuvânt, înaintea lui Dumnezeu și a tot poporul. Neînfricat și neobosit, a certat și a muștrat pe vinovații de călcarea legii Domnului, fie ei pe scaune împărătești, ori oameni din prostime, și a mângâiat și întărit pe cei abătuți, tuturor arătându-le adevărata cale voită de Atotputernicul. Semne mai presus de fire dovedeau sfințenia spuselor lui. Vieța luptătorilor pentru bine, dreptate și adevăr își are însă și ea clipele ei de oboseală și întunecare: descurajarea se așterne grea, apăsătoare, strivitoare asupra biruitorului în atâtea războaie cumplite și atunci acesta, la fel cu Ilie Tesviteanul, crede că un singur lucru mai are de făcut: să-și ceară moarte dela Dumnezeu: „Destul este mie acum, Doamne! Ia sufletul meu dela mine...” (Cartea III a Imp. 19, 4).

Vremile prin cari trecem noi acum se aseamănă mult cu cele ale Prorocului descurajat pentru moment: păcatul pare a triumfa pe toată linia; închinarea la idolii banului, a plăcerii, a bunului plac, a oprimării fără milă a celui mai mic și a prefăcătoriei, e în toiu. Și, ceeace-i mai tragic, e faptul că celea ce se petrec îți impun impresia Psalmistului: Toți s'au abătut; toți, împreună, netrebnicii s'au făcut. Iar în această involburare a patimilor glasurile trimișilor lui Dumnezeu sună în pustiu, ori trezesc uri ce trec numaidecât la metode ca cele ale Iezabelei celei de demult. Ce mirare, deci, dacă uneori și cei mai vajnici apărători ai adevărului evanghelic simt ispita de a depune armele și a se retrage de pe câmpul de luptă?

Cu toate acestea, chiar dacă și mici și mari ne-ar fi potrivnici și dacă vorba noastră, ca și pilduitoarele noastre fapte, ar găsi numai urechi astupate, ochi închiși și inimi zăvorâte, desnădejdea nu-i indrituită, nici nu-i îngăduit să lăsăm descurajarea să ne anestizeze puterile minții și ale voinții. Când într-o parohie, într'un seminar, într'o mănăstire, nu se văd roadele ce s'ar putea aștepta în urma strădaniilor depuse, cei călăuziți de spiritul lui Dumnezeu, care nu-i nici în vișor năpraznic și nici în cutremur cumplit, ci în adiere lină de zefir, să-și aducă aminte că Mântuitorul a poruncit alor săi să lupte, nu să biruască numaidecât; că ostenelele ce n'au adus rod, dar au fost însuflețite de intențiuni supranaturale, adesea sunt mai meritorii decât o fecunditate miraculoasă; că neisbânda ce-l păstrează pe străduitor în smerenie, îi este lui, personal, mai de folos decât isbânda; că truda de roadele căreia nu ne bucurăm noi poate să rodească bogat când noi nu vom mai fi și că, prin urmare, nu-i zadarnică, nici pierdută și în veșnicie o să avem partea de

Drum românesc

(*) Destinul românesc se găsește la una din marile sale cotituri. O soartă aspră îi pune din nou la încercare vrednicia. Rele îl isbesc din toate părțile și îl pândesc primejdii. Iar înlăuntru trebuie să-și găsească o nouă așezare, o nouă orânduire, potrivită cu imperatiile vremii în bezna căreia plutim.

Suntem convinși, că vitalitatea miraculoasă a neamului nostru va ieși învingătoare din marea încercare în fața căreia stă. Va trebui însă, în acest scop, să-și câștige, înainte de toate, suflet nou, o nouă factură spirituală, altă mentalitate, altă cinste și seriozitate, cum arătam în numărul din urmă al „Unirii.” — Apoi, să reformeze instituțiile și întreaga organizare internă, punându-o de acord cu marea întorsătură pe care a luat-o vieța europeană în anii și lunile din urmă.

Problema nu pare prea grea, la prima privire. „Ne adaptăm”, să facem ca alții, ca aceia cari, prin biruința armelor, decid și dictează soarta lumii și drumurile viitorului. Cu alte cuvinte, să imităm. Sau: să maimuțărăm. — E și aceasta o metodă, fără îndoială. Neamul nostru a mai aplicat-o în trecut, nu odată. Chiar în întâia constituție a regatului, pe care o copiase simplu din apus, ca să devenim printr-o trăsătură de condei Belgia orientului. — Pe cât de ușoară, pe atât de păcătoasă și primejdioasă această cale. Duce la caricaturi

răsplată ce ni-se cuvine pentru toate ostenelele noastre apostolice; că rostul celor buni pe pământ este să lucreze pentru preamărirea lui Dumnezeu și nu pentru ca să poată arăta ei ceva succese ce le-ar aduce lor laudă; că deseori marile biruințe nu se obțin decât cu pierderi parțiale. Țara nu se apără decât cu jertfe simțite. În lupta dintre ceriu și iad anumite insuccese și pierderi momentane se prea poate să contribuie la isbânda finală. (ep. Gouraud).

Și apoi, în eventualele neisbânzi, pe toți cei buni și luminați, trebuie să-i mângâie și încurajeze ideea remarcată de vestitul oratorian P. Faber: insuccesele lui Dumnezeu însuși. Să ne aducem numai aminte de căderea ingerilor și a strămoșilor noștri; de potop; de neamul lui Israil și istoria lui religioasă; de Intruparea lui Hristos; de opera Răscumpărării; de istoria Bisericii și de atâtea altele cari lămuresc un lucru: la aparență Atotputernicul a înregistrat atâtea neisbânzi, cât nu poate cuprinde mintea. — Și atunci de ce să ne așteptăm noi să trecem din succese în succese?

Pentru clipe de întunecare, aceste gânduri sunt lumini în noapte.

ridicole, care, până în cele din urmă, vor reuși să falsifice și să denatureze firea națiunii. Fiindcă organizarea unui Stat național este și trebuie să fie haina sufletului propriu. Trebuie să se potrivească cu tradițiile și firea poporului, cu datinile moștenite din bătrâni, cu pământul țării și cu momentul istoric în care se găsește. O constituție nu-i un simplu extemporal, pe care-l copiezi dela vecini, ci operă de creațiune proprie, isvorită din adâncurile ființei etnice și modelată de minți inspirate din înțelegerea rosturilor naționale. — O bruscă schimbare la față, ca aceea în care s'a asvârlit Franța, în clipe de tragică disperare, n'a găsit nici măcar la adversari aprecierile scontate; cu atât mai puțin a mulțumit pe Francezi cari, oricum, nu-și pot renege cu atâtea desinvoltură, peste noapte, toate idealurile în cultul cărora au crescut din moși strămoși. Drumul drept al demnității înalță sentimentul cetățenilor și stoarce, chiar și în vremuri de restrîște, admirația dușmanilor.

E bine să ne gândim mult la aceste adevăruri în aceste zile, când căutăm să tăiem alvii nouă pentru râurile vieții românești. Să nu ne lăsăm furati de miraje străine și cu atât mai puțin să vânam, prin imitații, aplauze care nu se cuvin și nu se acordă decât operei de creație originală și de ținută demnă. Ne găsim încă la început. Să pășim la reformele trebuitoare cu toată hotărîrea, dar și cu toată prudența, și cu toată grija pentru ceeace să cheamă ființa noastră națională. În mijlocul vâltoarelor și întunecului ce ne încunjoară, numai așa nu vom greși, dacă vom merge neclintii și neabătuți, cu vrednicie și demnitate, pe drumul nostru românesc.

Am și început o reformă structurală, de importanță esențială. Una care ar fi trebuit înfăptuită de mult și sistematic: românizarea României, prin punerea elementului românesc în drepturile sale de conducere, uzurpate în largă măsură de străini. E just și firesc. Nu pot lăsa posturile de comandă și de îndrumare fie politică, fie spirituală, nici bogățiile țării mele la bunul plac al unor oameni cari, oricât de talentați și chiar binevoitori, nu vibrează în adâncul ființei lor împreună cu nația românească, nu simt la fel cu noi fiorii trecutului, nu sunt legați de glia și de cimitirele noastre și pentru cari viitorul înseamnă „ubi bene ibi patria”. In chip firesc și just, România trebuie să fie a Românilor înainte de toate și, mai ales, destinele ei să fie rânduite de Români.

Să grijim însă la aplicare. Operațiunea e extrem de delicată. Reclamă multă prudență și multă bunătate. In joc sunt doar

instituții întregi, cari prin bruscare lucrurilor se dezechilibrează; sunt drepturi câștigate, care nu pot fi pur și simplu aruncate la coș, fără a sdruncina temeiurile morale și juridice ale Statului; sunt oameni, familii, părinți și copii nevinovați cari au dreptul să trăiască și ei undeva pe pământul lui Dumnezeu, cari nu sunt ei răspunzători de soarta ce i-a adus pe meleagurile noastre, de care mulți s-au legat sufletește definitiv; și dintre care atâția sunt folositori obștei prin muncă și talent de netăgăduit.

Aici e cazul să ne arătăm români, să procedăm românește, cu buna și vechea omenie românească. Adecă: să restabilim drepturile comunității românești fără a nedreptăți pe alții; să asigurăm realizarea principiului fără a răsturna instituții; și în toate cazurile concrete să ne arătăm așa cum e firea neamului nostru: drepti până la generozitate, buni până la milă și la sacrificiu. Să greșim mai curând prin exces de dreptate și bunătate, decât prin contrarul. Să nu ne desmințim trecutul și nobleța sufletească. — La 1 Decembrie 1918, în marea adunare dela Alba-Iulia, Români au încheiat un proces milenar cu aceia cari au fost asupritorii lor. Ar fi avut toate motivele să fie severi cu cei ce i-au tiranizat veacuri dearândul. N'au făcut așa. Ci, în clipa biruinții, au uitat relele trecutului, au privit la viitor și la poruncile sufletului lor propriu. Au refuzat să se transforme din asupriți în asupritori și au pus la temelie actului unirii principii de dreptate și frățietate pentru toți cetățenii țării celei noi. Va străluci pe veci în istorie acest act generos și nobil, care este profund caracteristic sufletului românesc. Orice s'ar întâmpla, nu vom avea motive să-l regretăm, și nu vom putea secera pe urma lui decât respect și cinste.

Cu alte cuvinte: românismul integral, pe care suntem în drept și datori să-l realizăm în viața și așezările României, trebuie să rămână și de aici înainte un *naționalism creștin*, o omenie românească hrănită din spi-

ritul evangheliei, care este componenta esențială și nativă a sufletului românesc. Să tratăm creștinește oamenii, și să încreștinăm instituțiile noi, de care are nevoie noua organizare a vieții românești: aceasta este directiva supremă a reformelor în drum de realizare!

Sfaturi bune pentru vremuri rele

Ep. Ioan Bălan

...După cum știu, că au făcut preoții cei buni în războiul mondial cred, că ați făcut și voi: Din parohia Voastră nu a plecat nimeni la concentrare nespovedit și necuminecat. Acum puteți stăruți mai cu succes pe lângă cei ce nu prea erau obișnuiți să facă acest lucru, căci necazul îl apropie pe om de Dumnezeu. Aceștia vor fi în grija voastră și după ce au plecat, căci nimeni nu-i scoate din parohia Voastră; în rugăciuni, și în Sfânta Liturghie Voi nu-i veți uita. Și ei, și cei rămași acasă vor trebui să se convingă, că nu de geaba numesc pe preotul lor „părinte“, ci le și este într'adevăr un bun părinte.

Voi n'aveți nevoie să Vă spună nimeni, că preocupările voastre mai de frunte trebuie să aibă în vedere nevoile sufletului, doar „sufletul este mai mult decât hrana“ (Mateiu 6, 25). Lucrurile, cari și de altă dată sunt foarte bune, dar pe cari acum le socotesc necesare, sunt următoarele:

1. Slujiți Sfânta Liturghie în fiecare zi; din aceasta se va revărsa balsamul cel mai răcoritor atât peste cei concentrați, cât și peste cei de acasă. Dacă tu ai filie, ori vreun Frate din vecini a fost concentrat, și tu administrezi parohia lui, în câteva zile din săptămână să aibă parte de acest dar și credincioșii aceștia, în anumite zile, bine fixate.

2. Preoților, cari au filii de administrat, ori parohii din vecini, pe tot timpul acestor zile le dau voie să bineze Sfânta Liturghie în fiecare duminică și sărbătoare legată, oferind a doua Liturghie pentru poporul acestora.

Explicați poporului puterea Sfintei Jertfe

Liturgice, în care însuși Fiul lui Dumnezeu se roagă pentru noi, Care nu poate fi refuzat, doar însuși Tatăl ni l-a recomandat ca pe Fiul său cel iubit (Mateiu 3, 17 și 17, 5).

3. Îndemnați pe oameni să se spovedească și cuminece cât mai des, reîmprospătându-le vorbele orbului din naștere: „Știm, că Dumnezeu pe păcătoși nu-i ascultă; ci de este cineva cinstitor de Dumnezeu, și face voia Lui, pe acela îl ascultă“ (Ioan 9, 21).

Mai ales copiii trebuie duși la masa Stăpânului, doar i a dorit, și îi dorește și acum așa de mult. — Vineria, în cinstea patimilor Domnului, faceți să se apropie cât mai multă lume la Sfânta Împărtașanie.

4. Până ce țin aceste primejdii, la stăruitul fiecărei Sfinte Liturghii, după rugăciunea amvonului, poporul va cânta troparul „Măntuiește, Doamne, poporul tău“, apoi preotul, cu fața către masa Altarului, va zice: „Iarăși și iarăși plecând genunchii, Domnului să ne rugăm“. Poporul va răspunde: „Doamne, îndură-te spre noi“. Iar preotul, în genunchi, va citi rugăciunea primă dela ziua Regelui: „Doamne, Dumnezeul nostru, Împăratul împărățiilor“ (Euhologiu, Blaj 1913, pag. 458).

5. Încercați cu toții bucuria, ce o au preoții, cari au introdus rugăciuni comune de seara în biserică, pe care, dacă se poate, țineți-o toată ziua deschisă, ca lumea să poată alerga la Isus.

6. Sper, că mai mult ca ori când, candela va fi foarte bine îngrijită, și va arde în continuu. Dacă nu veți avea la îndemână ulei vegetal, Vă dau voie să întrebuițați petrol.

7. Socotesc bine venit acest prilej pentru a se introduce cu mai mult efect, cununa anului.

...Dați tot concursul organelor administrative civile ca lucrul câmpului să nu întârzie și familiile celor concentrați să simtă că trăiesc în mijlocul unui popor creștin.

Una dintre dorințele principale ale preotului este grija de săraci, pe cari Dumnezeu anume i-a lăsat acolo, unde sunt preoți, ca un privilegiu deosebit al tagmei noastre. În-

Foia „Unirii“

Evanghelia săracului și preotul

— O prăpastie în care trebuie să privim —

3) de pr. I. Miclea

II.

În partea primă am stabilit, bazați pe cuvântul lui Dumnezeu, că preotul trebuie să fie sărac. Iusă chiar dacă aceasta s'ar realiza, dacă preotul ar trăi cu plăcere și ar iubi sărăcia, încă totuși cu aceasta nu și-a împlinit decât jumătate din chemare. Hristos și apostolii nu numai că au fost săraci, ci au îmbrățișat cu devotament excepțional cauza săracilor. Preotul trebuie să facă la fel. Dacă Hristos a zis că pe el să-l descoperim și servim în săraci, ușor s'ar putea întâmpla ca nepăsarea față de ei să fie o dovadă neîndoioasă a nepăsării față de Hristos. Săracii și soarta lor, Provedința divină o așează ca axă în jurul căreia se învârt amândouă Testamentele. Isus Hristos nu se mulțumește numai să o intrupeze în sine, ci fără încetare, celorlalți cari nu sunt chemați în mod special la sine, le-o ușurează, hrănindu-i, adăpându-i, vindecându-le ranele de tot felul. Apostolii merg pe urmele lui, organizând ceea ce numim azi, caritatea creștină. Toată grija lor se îndreaptă spre aceste membre suferinde ale trupului mistic ale marelui Sărac.

Referitor la această capitală datorință a apostolatului celor săraci, ce-am avea de spus? Se îplinește? Credem că nu; fiindcă atâta vreme cât nu este cineva cu adevărat sărac din dragoste pentru Hristos, cum va iubi sărăcia altora?

Biserica și slujitorii ei sunt slujitorii lui Hristos; deci, fiind Hristos al săracilor, atât Biserica cât și preoții sunt și trebuie să fie slujitorii săracilor. Dacă aceasta nu e o iluzie, ci o crudă realitate, atunci mă întreb: care parohie sau episcopie își are săracii săi? Care dintre preoți face apostolat în mijlocul mizeriei lor? Cine cuce pâine trupească — apoi sufletească — căldură și îmbrăcăminte — ori cel puțin o mângâiere din altă lume, cerșitorilor, orfanilor și văduvelor sărace din parohie? Li se predică și stropește casa și lor? Ei au lipsă de mai mult și de altceva, doar n'au nimica. O grijă deosebită, un apostolat special, care li se potrivește numai lor, doar starea lor nu se aseamănă cu a altora.

Însăși ierarhia are la bază Sărăcia și din voința lui Hristos îi este oprit să o părăsească. În bună logică omenească, prin urmare, cu cât cineva este mai sus pe treapta ierarhică, cu cât cineva reprezintă mai deaproape, în mod mai special pe Sărac, cu cât cineva este mai mare în Biserică, cu atât trebuie să se apropie mai tare de idealul de viață arătat de Hristos, cu atât trebuie să fie mai sărac, mai detașat de avere. Ar fi contrar logiceii

umane — nu numai divine — dacă s'ar întâmpla invers, adecă, cu cât cineva a primit mai puțin să i se ceară mai mult. — Credem că ar aduce imense binefaceri exemplul celor mai mari din Biserică, dacă ar trăi cu adevărat în renunțare, lipsă, mortificare și sărăcie, după cum a arătat Hristos să fie cei mai mari. O ierarhie care nu respectă gândul lui Hristos referitor la datorința de a rămâne săraci, încetul cu încetul își pierde vigoarea și e incapabilă de cea mai mică jertfă. Istoria poate da strașnice avertismente celor dornici de a le cunoaște. — Poruncile referitoare la jertfă, sărăcie și renunțare, dacă sunt nesocotite, produc o groaznică prăbușire a idealului, întâi în sufletele celor mai mici din treapta ierarhică, apoi amărăciune și revoltă în sufletele celor simpli și buni.

Avem *Reuniuni Mariane* — care dau ceaiuri cu dansuri și bufete bine asortate — pentru împodobirea bisericii de piatră, pentru furnizarea insignelor și a steagurilor; însă, cine s'a gândit vr'odată ca să danseze și să se sature — jertfindu-se prin aceasta — pentru cei flămânzi, goi și bolnavi, cari, oricum, și ei merită această „jertfă“ din partea creștinilor pioși, doar sunt bisericile vii ale Spiritului sfânt și imaginile cele mai reușite ale lui Hristos, aci pe pământ. O schimonosire a carității creștine: să beai, să mânânci, să dansezi — și cine știe? poate chiar să păcătuești, pentru ca să poți ajuta pe un nenorocit! Fiecare familie „evla-

tr'adevăr, nimic nu-l ridică pe preot așa de mult în fața lumii, chiar a celor mai impietriți necredincioși, ca grija ce o poartă sluga Domnului săracilor. Întrebuințați bine acest privilegiu, ca să aveți parte de plata promisă celor care poartă grija de cei „mici“, care este mare, veșnică, în ceruri... („Sionul Românesc“).

„Ungaria și axa Roma-Berlin.“ Revista „Libertatea“ în numărul său din 5 Iulie c., publică un articol intitulat: „Ungaria și axa Berlin-Roma.“ Desprindem din acest articol constatările judicioase:

Prin agitația desfășurată de presa din Budapesta, Ungaria încearcă să se așeze ca reazim central al axei. Lecțiile istoriei nu au folosit niciodată Ungariei, care vrea să reintre în stăpânirea popoarelor supuse Coroanei Sfântului Ștefan. Triste au fost experiențele Germaniei cu Ungaria în toate timpurile. Istoricii știu că Ungaria totdeauna a împiedecat vechiul imperiu german. Se știe că ea a minat cu perseverență ordinea politică germană în favoarea imperiului otoman. Ungaria a înlesnit marșul forțelor otomane asupra Vienei. Ungaria a luptat cu arma pe lângă Turci împotriva armatelor creștine.

Slăbind sistemul imperiului german, Ungaria a sabotat acțiunile împăraților filantropi germani, menținând sistemul de sălbătăcie. Românii, slovenii, slovacii, sașii și sârbii n'au uitat regimul ce li s'a administrat după 1867, când în urma dualismului, Transilvania a fost realipită Ungariei. Faptele de atunci sunt de actuală elocvență. Austria a plătit scump slăbiciunea asocierii cu Ungaria. Ungaria a menținut până astăzi un sistem latifundiar, care greu poate fi integrat în mentalitatea Germaniei național-socialiste. Sunt elemente în Ungaria care fac imposibile soluții reale ale problemei. Aspectul complex al problemei constă în faptul că evreii ocupă toate posturile de comandă în viața bancară, industrială și comercială.

Prin împrejurări speciale au pătruns și în aristocrația ungară. După crizele economice

din veacul trecut, vechile familii aristocrate ungare s'au refăcut amestecându-se cu elemente semite. Așa a reușit această aristocrație parazită, care stătea tot timpul la Londra, să se mențină economiceste, deși nu dispunea de domenii. Scriitorii și artiștii din Ungaria sunt asemenea caracterizați de acest exclusivism intolerabil, de această sete de dominație semită. În concluzie revista constată că acțiunea de iudaizare a Ungariei trebuie să se înceapă cu înlăturarea în formă radicală a aristocrației.

Tot disciplina seminarială

de Pr. Leon I. Sârbu

În rândurile cari urmează revenim asupra disciplinei seminariale, pentru a completa cele cuprinse în nr. din urmă al „Unirii“.

Biserica lui Hristos e angajată la luptă, pe viață și pe moarte, cu puterile întunecului și cu uneltele lor. Biruința finală este asigurată, pentru oștirea disciplinată, care luptă sub stindardul lui Isus. Dar numai pentru oștirea disciplinată, a cărei ofițeri s'au călit sufletește în școala militară a Domnului printr'o viață de renunțare continuă la voința proprie, pentru a și-o conforma cu voința lui Dumnezeu.

Levitul care nesocotește în mod ușurtec regulamentul, fără mare greutate se va abate în via Domnului dela dispozițiile Bisericii. (vezi: *Enchir. cleric.*)

Thomas Carlyle, în *Sartor Resartus*, cu stilul său energic care-i este caracteristic, s'a ridicat cu indignare împotriva vișului modern numit „duhul de independență“. Vicarii lui Hristos dela Roma, în ultimele patru decenii mai ales, au atras atenția chiriștilor asupra acestui duh păcătos al neatârării, care a pătruns și peste pragul sanctualelor, pentru ca să-l izgonească de acolo cu orice preț.

Observarea regulamentului — spune Card. Gibbons în *L'Ambassadeur du Christ* — este indispensabilă în orice institut de educație.

Tot acolo se mai spune, că scopul regulamentului într'un Seminar este dublu: să promoveze ordinea comunității și să inițieze leviții la deprinderea ascultării și la o viață ordonată, dela cari depind în mare parte roadele pastorației viitoare.

„Disciplina — a spus Papa Piu X — este regula vieții și cărarea virtuților; dacă pentru toți este necesară regula vieții, cu atât mai mult pentru clericii cari sunt chemați la preoție. De aceea leviții trebuie să aibă la inimă disciplina Seminarului, ținerea regulamentului... chiar și în lucrurile cele mai neînsemnate, pentru că duhul cel rău este viclean; el nu-i va ispiti la început ca să-l nesocotească în lucruri mari, ci în lucruri mai neînsemnate pentru ca astfel pe încetul să-i obișnuiască a-l disprețui“. (vezi: *Enchir. cleric.*)

Când stăruim asupra disciplinei nu ne gândim chiar de loc la o disciplină polițienească ori militară, rigidă și de paragraf mort, ci la o disciplină înțelegătoare și părintească. În timp ce cea dintâi caută prin reprimare și constrângere să subjuge sufletul, cea din urmă va căuta să-l convingă pe levit ca să voiască și chiar să înfăptuiască ceea ce se cere, de altfel spre binele său personal și al instituției din care face parte. Prin disciplina părintească se va căuta să se canalizeze forțele exuberante ale tinerilor, iar nu să se comprime; să nobilizeze și să înalțe personalitatea, iar nu s'o micșoreze și cu atât mai puțin ca s'o anihileze; se va căuta să se deie levitului spirit de inițiativă, iar nu să i se distrugă și mult-pușinul pe care l-ar avea.

Când stăruim asupra disciplinei părintești din Seminare, socotim că cel ce primește o sarcină atât de grea, trebuie să întrunească în sine atât asprimea și fermitatea unui tată, cât și spiritul de înțelegere și bunătatea unei mame. Numai așa se pot evita cele două extreme dăunătoare formării clericale. Dacă disciplina polițienească dă naștere la critice și murmure, disciplina prea îngăduitoare dă anză la nemulțumiri și crează o atmosferă de tristețe și descurajare. Dacă nu se iau măsurile

vioasă“ pregătește alese mâncări, pe care le duce într'o sală anume destinată, unde vor fi devorate de cei sătui, în scopul de a mângâia foamea celor flămânzi! — Nici după două mii de ani nu putem face mila într'ascuns, că să nu ne vadă oamenii; și după încercări crâncene mai avem lipsă de lăutari pentru a întinde gologanul de pâine săracului!

Avem alte societăți religioase-caritative, cari încă tot n'au ajuns să înțeleagă cel mai elementar adevăr: întâi caritatea, apoi mătaniile și ocinașele.

Avem A. G. R. U.-l, căruia i-ar sta la dispoziție un întreg teren încă neexploatat: apostolatul săracilor și al muncitorilor. Ce-ar fi dacă într'o bună zi membrii lui s'ar scobori de pe catedre, ca odinioară Ozanam și Ferrini și ar duce văduvei din mahala butucul care ar trebui să le încălzească propria lor cameră? Ce ar fi dacă A. S. T. R. U.-l, cu zelul și înflăcărea lui tinerească ar încălzi pe cei ce tremură de frig și ameteșc de foame? Știți ce ar fi? O minune. Minunea reînnoirii chipului adevărat al lui Hristos în sufletele celor ce s'au hotărât să-l slujească în mod deosebit; și minunea regăsirii acestui chip în prietenii lui Hristos, în săraci.

Fiecare parohie, și cea mai săracă, are un buget despre care face cebalistice socoteli în fiecare an. În prevederile acestui buget sunt cuprinse veniturile și cheltuelile bisericii. Se ține seamă de moșia bisericii, sesiunea preo-

tului, dările de tot felul, reparațiile caselor parohiale, grajduri, cotețe. Aci își are prevăzută cota sa: hornarul, crâșnicul, curatorul casier, cantorul, protopopul etc. Nu este scăpat nimeni din vedere? Se pare că nu. Și totuși... În bugetul parohiei și al episcopiei toți își au partea afară de cei ce la nici un caz n'ar trebui să fie uitați: Hristos și legiunea lui de onoare, săracii; ei au fost ținuți în seamă odată... când biserica n'avea buget, decât poate acela al sângelui vărsat în circuri. Astăzi, în socotelile bisericii Aceluia care și-a risipit și sângele pentru săraci, nu mai ocupă loc. Dacă, așa din întâmplare, Isus Hristos s'ar face revizorul „Rașiunilor“ bisericești, poziție de poziție, oare ce plăcere i-ar face când ar observa că el este uitat în frații lui cari flămânzesc, insetează, sunt goi, streini și în temnițe? „Milă vreau și apoi jertfă“ — ar spune încăodată Stăpânul și cu mâna lui de muncitor dumnezeesc, tăind multe poziții inutile, ar scrie la Nr. 1: *Fraților mei mai mici din parohie, dați totul; pentru casa mea de pe pământ, ceea ce mai rămâne.*

Autoritatea bisericească supraveghează cu o sânguință admirabilă activitatea fiecărui apostol trimis în parohie, îndrumând, muștrând și recompensând, după împrejurări. Când se fac aceste constatări, se revăd și subscriu registre, se examinează starea casei în numerar, starea imobilelor. Dacă aceste corespund hărțiiilor, preotul este bun pentru avansare; dacă, în schimb, o chitanță n'a fost redactată cu

formula „sacramentală“, se prăbușește lumea, rașiunile se remit spre refacere.

Dar oare i-a trecut cuiva vr'odată prin minte ca să cerceteze și ceea ce nu se vede? care totuși este mai mult a lui Dumnezeu decât toate aceste. A zidit un grajd, un coteț, o șură, ba chiar o biserică — foarte bine — toate sunt evidente, se pot pipăi. Care este casa sufletului parohiei? nu cumva e deficitară, ori excedentară? Câte colibe de nenorociți a vizitat, pe câți a săturat, încălzit și îmbrăcat? Câte liturghii aprinse din flacăra milosteniei creștine a celebrat în mijlocul obidișilor și umilițiilor?

Cu un cuvânt: cei săraci și cerșitori iubesc casa Domnului; participă regulat la înnoirea Jertfei marelui lor Protector? Dacă sunt străini de toate aceste, e semn că ei nu sunt prieteni cu preotul; cine știe poate că nu pot vedea în el pe al doilea Hristos. E milostiv preotul, ca persoană particulară? Dar preotul niciodată nu e persoană particulară, așa încât și faptele lui cari n'au legătură strânsă cu slujba lui de păstor, au mari efecte de ordin pastoral. El acționează totdeauna cu puterea și în numele lui Hristos, faptele lui cele mai mici înalță și prăbușesc sufletele.

(Va urma).

**Prin BONURI DE INZESTRARE
Vă apărați viața și căminul**

covenite de îndreptare, leviții cari doresc se devină preoți buni se disgustă, și într'un astfel de mediu infect în loc să se formeze să deformează.

Dacă nu se iau măsurile convenite, vorba superiorilor nu mai are nici o valoare înaintea clericilor, pentru că își pierde orice credit.

Situația aceasta — acolo unde ar fi — îl pune pe unul sau pe altul dintre superiori în stare de a nu mai contribui cu maximul de randament la formarea noilor preoți; sau îl duce la convingerea ca să cârpească de azi pe mâne și să se mulțumească — mai corect să rămână nemulțumit — cu jumătățile și sferturile de măsuri cari produc jumătăți și sferturi de apostoli. Nu ajunge ca cineva, dacă face o transgresiune de 10—20 de ori, fără o leacă de bunăvoință de îndreptare, să fie certat tot de atâtea ori. Nu e nici pedagogic. Ar trebui să se iee și alte măsuri părintești de îndreptare.

Nu înțelegem la ce folosește amenințarea în public că la proxima transgresiune, cutare sau cutare recidivist, va fi „dat afară“, dacă nu se pune în aplicare atunci când e cazul. De asemenea la ce folosește pedeapsa cu reținerea în Seminar pe timpul vacanțelor de Crăciun ori Paști, dacă nu se ocupă cineva de cei reținuți, mai de aproape?

(Va urma)

Agrul din Gurghiu. Timpurile grele prin care trecem, au împiedecat mult activitatea Agrului nostru. Totuși, trebuie să încreștăm programul cultural organizat de Paști, cu piesă, cor, conferință despre Inocențiu Micu Clain ținută de p. I. Man, cuvântul dlui I. Batea ș. a. Programul în întregime — piesă, cor, recitari etc. — a fost pregătit de dl inv. Nic. Cotta și dna, dl Târnavan și dna, dl R. Duda și dna Georgina Cristea.

De sfinții apostoli Petru și Pavel — patronii Agrului — s'a ridicat din partea organizației locale o frumoasă troiță. Sărbătoarea din acest prilej a fost tristă și dureroasă. Din două motive: pierderea Basarabiei și a Bucovinei, care a îndoliat inimile tuturor, dedicându-se astfel troița: biruiții Neamului prin Cruce. Al doilea motiv a fost atitudinea fraților ortodocși, care au ridicat în mod ostentativ în același timp o troiță primitivă de undeva, în imediata vecinătate de troița ridicată de Agru, par'că n'ar fi fost de ajuns cea ridicată de noi! Asta în timpul când bolșevicii ocupau mitropoliile ortodoxe ale Chișinăului și Cernăuțului, lucru ce trebuia să-i preocupe mai mult decât ridicarea unei cruci de către uniții din Gurghiu. Nu răspundem acestei atitudini, decât cu cuvintele pe care înșiși le-au săpat pe cruce: „Cât înțelegi și cât păzești din Evanghelii, atâta prețuești“. (P. I. M.).

Pelerinaj la Mănăstirea Totești. Ca și în alți ani, mănăstirea din Totești a Părinților Iezuiți, români uniți, în duminica a treia după Rusalii, la 7 Iulie a. c., a dat puțința miilor de credincioși din Țara Hațegului să se împărțasească de harurile bogate ale Inimii P. S. a Domnului nostru Isus Hristos.

Pelerinajul, cu toată vitregia vremii, s'a desfășurat într'o atmosferă de adâncă pietate. Cele peste o mie de apropieri de masa Domnului sunt grăitoare dovadă. A ridicat însemnătatea zilei prezența Exc. Sale Episcopului Ioan al Lugojului, care, însoțit de p. canonic Septimiu Ionaș și de p. Patriciu Tufescu, au sosit încă din preziua la Mănăstire. Dl Prefect al județului Hunedoara, Col. Constantin Bengliu, d. deputat Dr. Romulus

Miocu și un impresionant mănunchiu de intelectuali și-au adus prinosul sufletului lor, împreună cu cele vreo trei mii de credincioși din jur, Inimii care a iubit atât de mult pe oameni.

Procesiunea Euharistică încă a reușit. Și ar fi reușit și mai bine dacă Cinstiții Preoți ar instrui mai temeinic credincioșii asupra însemnătății procesiunilor și asupra felului cum trebuiesc făcute, ca să fie într'adevăr spre mărirea bunului Dumnezeu.

Știri mărunte

Sf. Părinte rămâne peste vară în Vatican. După informații din Cetatea Vaticanului, Sf. Părinte Pius XII s'a hotărât ca anul acesta să nu mai meargă peste vară, pentru recreație, la Castelgandolfo, ci să rămână permanent în Vatican.

Universitatea Populară „Nicolae Iorga“ din Vălenii de munte și-a deschis, în 14 Iulie c., a 33-a oară, cursurile de vară, cari vor ținea până la 15 August c. Cuvântul de deschidere despre „Adevărul românesc — adevărul național“ l-a rostit d. Nicolae Iorga, electrizând mulțimea ascultătorilor. Intre conferențiarilor dela această universitate populară sunt și p. I. Agârbiceanu-Cluj; p. Ștefan Manciulea-Blaj; d. Ștefan Pop-București. — Pentru cantină și cămin, pe tot acest răstimp, se plătește 1700 Lei. Numai pentru cantină 1500 Lei.

Doi ani dela moartea Reginei Maria. Tovarășa marelui Rege Ferdinand Intregitorul, cu tot ce a gândit, a spus și a scris de când și-a pus piciorul pe pământ românesc, a intrat în sufletul neamului nostru. Moartea ei de acum doi ani încheiați, a îndoliat adânc tot ce-i suflare românească. Total identificată cu aspirațiile noastre de mai bine, n'a pierdut un moment pe care să nu-l fie folosit în interesul acestor aspirații și nu s'a îndoit o clipită în izbânda dorințelor naționale române. — În veci să-i fie binecuvântată pomenirea!

S'a stins o vieță pilduitoare. E vorba de Teodosia Câmpianu, văduvă de plugar, trecută la cele veșnice în 27 Iunie c., în anul 83 al vieții. Cât a trăit s'a sbatut să-și facă din deplin datorințele către Dumnezeu și către familia sa. Din opt copii, cât i-a dat Cel de sus, această mamă — de 24 de ani încoace văduvă — pe patru i-a susținut la școală cu jertfe de neînchipuit (toată averea îi erau 2 jug. de pământ), isbutind să vadă pe 3 din ei preoți, iar pe unul absolvent de teologie și profesor. — În veci pomenirea ei!

Locale. Duminica viitoare, a șasea după Rusalii, va predica în catedrală p. Nicolae Roman, vicerector seminarial.

Cu un om de treabă mai puțin. Cel dintâi prefect român al jud. Târnavă-Mică, Dr. Marțian Caluțiu, a plecat și el pe calea neîntoarsă. La groapa-i din Diciosânmartin l-a petrecut lume multă și aleasă. (Din Blaj, între alții, Il. Sa Dr. Victor Macaveiu, prepozit capitular. Răposatul în Domnul a fost așa cum l-a caracterizat p. Emil Tătar, protopopul locului: Fire veselă, deschisă, sinceră; inimă bună; inteligență scripitoare; jurist de seamă; naționalist infocat, dar condescendent față de toată lumea de bine. Pe oriunde a umblat, numai amintiri de bine a lăsat. — Veșnică să-i fie pomenirea!

A murit Alfred Loisy. Nume cunoscut de fost preot și scriitor de seamă. Dar Biserica lui Hristos n'a avut de ce să se bucure

fiindcă acest preot, mort acum în vârstă de 83 de ani, și-a folosit știința și talentul ca să atace adevăruri mari de credință. De numele lui se leagă rătăcirii mari pe teren biblic și a fost unul dintre cei mai faimoși exponenți ai ereziei cunoscute sub numirea de modernism și osândită de Pius X. Ca unul ce s'a încăpăținat în rătăcire, a fost excomunicat din sânul Bisericii, iar lucrările i-au fost puse la Index.

Sinod național bisericesc în Bulgaria? După cum e informată revista „Schönere Zukunft“ (7. VII. 40) ierarhia bisericească ortodoxă bulgară a cerut stăpânirii politice din Sofia să convoace un sinod bisericesc național. Scopul acestui sinod ar fi declararea solemnă a ruperii bisericii bulgare de patriarhia din Stambul și înființarea unei patriarhii bulgare. Firește că independentă de cea din Fânar.

† **Petru Cupcea**, f. canonic on., vicar foraneu al Sălajului, protopop-paroh, a înecat din viață la Șimleu în 17 Iulie c., într'al 65-lea an al vieții și 40 al preoției sale cinstite. — Fie-i partea cu dreptii!

Cărți & Reviste

GH. FIREZA S. I.: Sfinții și Fericirii din Societatea lui Isus. București. 1940. Pagini: 454. Preț: 80 Lei.

Intr'al 25-lea an de preoție, p. Gh. Fireza dela Totești, îmbogățește literatura noastră religioasă cu a 25-a tipăritură a Preacuvioșiei Sale. Nu mai puțin de 165 sunt Sfinții și Fericirii cu cari se ocupă, cu adâncă venerație, neobositul autor al lucrării din chestie. La cei mai mulți le aduce și chipul feții, așa că citirea acestei cărți nu numai zidește sufletește, ci și deslătează. Clipele petrecute între acești străluciți membri ai tagmei Iezuiților sunt clipe înălțătoare și cari nu se mai uită niciodată. Și nu ne îndoim că vor fi mulți cei ce nu se vor lăsa lipsiți de clipe ca cele menționate, pe cari cu atâta dragoste a înțeles să le prilejuiască și cetitorilor români p. jezuit român unit Gh. Fireza.

ALEX. BORZA: Cântece pentru studenți. Cluj 1940. Pagini: 116. Preț: 20 Lei.

Autorul, pe vremea când era la Blaj, fusese p. rintele cercetășiei române. Ca atare a petrecut mult și cu drag în mijlocul tineretului și-i cunoaște bine sufletul cu dorurile și avânturile lui curate, susținute și de cântecul frumos și cinstit. În broșura ieșită între tipăriturile „Frontului Național Studentesc“, divizia Cluj, sunt adunate o mulțime de atari cântece selecte (patriotice, de petrecere, doine, române, colinzi și arii din Opere), cari au trezit elan și au procurat plăcere estetică atâtor generații, și cari, în deosebire de cântecetele frivole fredonate azi ca să fie uitate mâine, vor rămânea și pe mai departe în dragostea tuturor celor ce înțeleg cântecul potrivit firii românești.

P. LUCIAN I. POP: Calea credinței. Bixad 1940. Pagini: 160. Preț: 10 Lei.

Un mic catehism de buzunar, pentru credincioșii trecuți de anii școlai, e această broșurică. La sfârșit are și un mănunchiu de rugăciuni pentru toate zilele săptămânii. Scrisă limpede, popular și cu pricepere într'ale catehezei, lucrarea p. ieromonah Lucian I. Pop e menită să aducă nespun de mari foloase sufletelor dornice de învățatură mântuitoare.

Anuarul Liceului Român Unit de Fete din Blaj, pe anul școlar 1938/39. Blaj, 1940. Pagini 48. Preț: Lei.

După o inimoasă cuvântare rostită către elevele străjere de dna Anastasia Pop. dir. Lic. Teoretic, urmează mează cronică anulului școlar, cu informații privitor la mișcarea din corpul didactic, administrația școlai, educația elevelor, serbări, comemorări, inspecții oficiale și altele. Din statistica generală aflăm că situația definitivă a elevelor ordinare în Sept. 1939 era această: înscrise 265, dintre cari 184 române unite; 62 ortodoxe; 6 romano-catolice; 4 ev.-reform.; 1 unitariană; 8 maghiare; 1 poloneză; 7 evreice.

Rar ne căim vorbind; foarte des vorbind prea mult.